

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

Cap. X. Indicantur auctores, qui de Contemplatione scripserunt: Quotuplex
ea sit? Qui ejus gradus, & status? Exempla Divinae probationis, &
patientiae in desolatione, Divisio animae, & potentiarum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

& ut discernat in quavis occasione quid faciendum aut fugiendum sit. Pietas voluntatem exornat, & excitat in eam piam affectionem ad opera divini cultus, & misericordiae erga proximos. Neque enim otiosa est contemplatio, sed practica esse debet, & dirigere non solum ad cognitionem & amorem, verum etiam ad operandum & exequendum; quod Deus jubet. Fortitudo corroborat ad opera difficillima, vires naturae excedentia, ita ut exeamus ab ipsa contemplatione quasi leones Daemonei formidabiles. Timor denique imprimit cordi magnam erga DEUM reverentiam, & in prosperis atque adversis nos divinae voluntati perfectissime subdit. Plura de his Scriptores Mystici. (f) Dionysius Richelius (r) post dona Spiritus sancti tres adhuc causas contemplationis enumerat: fervidum scilicet amorem Dei, abstractionem mentis ab omni operatione circa res creatas, & conatum mentis ad extensionem, ac defectionem suam in Deo. Et amor quidem admirabili circulo causa simul est & effectus contemplationis, ut supra in ejus definitione notatum est. Abstractio autem pertinet ad praeparationem ipsius, ut idem Dionysius alibi (u) scribit. Quod vero de conatu dicit, prudenter intelligendum est: nam contemplatio donum Dei est, quae neque industria nostra, neque labore comparari potest; quia tamen dispositivè (ut ajunt) nos circa eam aliquid agimus, ad hoc applicare conatum nostrum debemus, ut praevius dispositionibus ad eam praeparemur; abnegatione nimirum, mortificatione, puritate vitae, meditatione, jugi praesentia Dei, & exercitio Aspirationum. *Status enim divinus*, teste Hesychio, (x) nascitur in animo nostro, ex continua Dei memoria, & assidua ejus invocatione. Per vitam vero practicam, sive activam, ut ait Olympiodorus, (y) quae est veluti praevia introductio ad theoreticam, pervenimus ad contemplandam divinarum rerum sublimitatem. Ut enim tutum non est cum veste natate, ita nec cum passione aliqua Theologiam attingere, ut sapienter Climacus (z) scribit. His igitur praeparationi-

(f) Agunt de donis Spiritus Sancti Rusbrochius in Regno Deum amantium. Harphius lib. 3. p. 1. c. 10. & 11. Massut. de col. conu. lib. 4. Alvarez to. 3. lib. 5. p. 2. c. 4. Ponte in Duce Spirit. tr. 3. c. 3. §. Bonavent. in tract. de sps. (r) Dionys. Cartus. tr. de contemplatione. (u) Idem de fonte lucis c. 9. inf. (x) Hesychius Centur. 1. c. 96. (y) Olympiodor. in eccles. c. 7. v. 12. (z) Joann. Climacus gr. 27.

bus ritè praemissis, ad fores divinae sapientiae cum magna longanimitate & constantia pulsare oportet, quousque ad contemplationem ipsius, ipsa auspice, introducatur; ac tandem ad arcanam cum Deo unionem elevemur, quae est finis contemplationis, & hujus mortalis vitae suprema beatitudo.

C A P U T X.

Indicantur Auctores, qui de contemplatione scripserunt. Quotuplex ea sit. Qui ejus gradus & status? Exempla divina probationis, & patientia in desolatione. Divisio Anima, & potentiarum ejus secundum Mysticos. Hymnus ad Deum.

1. **Q**UAE de contemplatione dicenda forent, paucis verbis perstringo. Quid enim opus pluribus? Patent fontes. Omnes Mystici Scriptores, & qui de ea ex professo agunt, Richardus Victorinus libris quinque, Dionysius Cartusianus libris tribus, & aliis opusculis, Jacobus Alvarez libro quinto tertii tomi de via spirituali, Ludovicus à Ponte in suo Duce spirituali, & optime libris sex Thomas à JESU; quibus addo eximiam Christi Heroinam S. Tereciam. Ab his petenda quae hic desunt. Quod si aliquis cupit Mysticorum effata scholastico rigore examinare, Franciscum Suares consulat, in utraque Theologia versatissimum, libro secundo de oratione; & Maximilianum Sandæum in sua Mystica Theologia, & in ejusdem Clavi sive Onomastico.

2. Inter Ethnicos sapientes plures fuisse divinorum contemplationi intentos, ex scriptis Platoniorum liquet, & ex historiis. Sed, ut notat Albertus verè Magnus, (a) illorum contemplatio ob contemplantium perfectionem erat, & ideo extra intellectum minimè procedebat, cuius solius illustratione posse se ad unionem cum summo bono pervenire, neglecta curâ voluntatis, falsò existimabant. Nostra verò propter amorem Dei est, & idcirco ab intellectu transit ad effectum per amorem. Hæc dividitur in acquisitam & infusam. Acquisitam voco, quam propria industria & exercitatione, sed non sine divina cooperatione & gratia, acquirimus: Infusam, quae ex solâ gratia sive inspiratione divina pro-

(a) Albert. Magn. lib. de adhaerendo Deo c. 1.

promanat. Illa ab habitu fidei, aliisque virtutibus Theologicis & moralibus procedit: hæc à dono Spiritus sancti. Illa longa, & difficilis: hæc facilis, prompta, & suavis. Illa ratiocinativa dicitur, ista experimentalis. Qui primam habent, optimè de eâ, ejusque regulis discurrunt; experientiâ destituti: qui secundam, minus periti in sermone sunt; sed in usu & experientiâ excellentissimi.

Dividitur hæc etiam in puram, & mixtam. Mixta nuncupatur, quando intellectus contemplans ab operatione phantasiæ dependet. Pura, cum sine interventu phantasmatum exercetur. Hæc difficilis est, & admodum rara, & communiter à Scholasticis negatur; admittitur tamen à Sanctis & Mysticis Scriptoribus, ut diffusissimè probant Sandæus, (b) & Thomas à Jesu. (c)

Alia divisio est in affirmativam & negativam. Approbant hanc duplicem viam Deum contemplandi plerique veterum, (d) & Scholastici (e) docentes alia nomina dici de Deo negativè, alia affirmativè. Cùm enim Deus sit infinitus, illi attribuius quidquid perfectionis reperitur in creaturis, sed quia creatis perfectionibus aliqua semper adhæret imperfectio, hanc removens in Dei notitiam per negationes aflurgimus. Uterque hic modus aprè explicatur duplici symbolo, pictoris & sculptoris. Qui enim imaginem pingit, eam in tabula multorum colorum adjectione delineat: qui sculpsit, segmenta marmoris aut ligni paulatim demit, donec simulachrum perfectum reddat. Sic cùm asserimus, Deum esse sapientem, bonum, potentem, justum, misericordem; perfectiones ei creaturarum, velut colores iconi, adjicimus. Cum verò dicimus Deum non esse ens, neque vitam, neque sapientiam, neque potentiam, neque aliquid cæterorum, eo scilicet modo, quo à nobis concipiuntur, quasi statuat dedolamus: & hoc est Deum per nescientiam scire, ut S. Maximus observat, (f) quod est proprium Mysticæ Theologiæ. Utitur prædictâ similitudine S. Dionysius, (g) cui aliam non dissimilem corporis vestiti & spoliatæ affert Maximus Tyrius (h) Philosophus Platonicus.

(b) Sandæus Theol. myst. l. 1. comm. 12. (c) Thomas à Jesu de Contempl. l. 5. c. 1. & seqq. (d) Dionys. Basil. Magn. Joan. Cyparissiot. August. Bonav. & alii relati à Sandæo lib. cit. comment. 11. (e) Scholastici 1. p. qu. 13. & ubi agunt de attributis in genere. (f) S. Maximus in c. 3. myst. Theolog. Dionysii. (g) Dionysius ibidem. (h) Maximus Tyrius serm. 1.

Rursum dividitur contemplatio in claram, & caliginosam. Clara est Beatorum in patriâ. Caliginosa Viatorum, quæ sublimior est, quam contemplatio pura, & ab eâ differt per majorem approximationem ad divinam unionem. (i) Caligo autem divina, ut scribit primus Mysticorum magister, (k) est lumen inaccessibile, in quo Deus habitare dicitur, quod nec cerni potest propter excellentem claritatem, & inaccessibile est ob excedentem super substantialis lucis effusionem. Quare hæc contemplatio nihil aliud esse videtur, quam defixio mentis in hujusmodi lucem intelligentiæ oculum reverberantem, & suâ immensitate seipsam abscondentem.

Alia denique est contemplatio supereminens, altior quàm caliginosa, in quâ Deus, non per dona Spiritus sancti, sed per se solus rapit, ac elevat mentem ad divina, quæ sic elevata Deum attingit, & non per ænigmata similitudinum corporalium, sed altiori, atque ineffabili modo. Talem fuisse existimo Sanctissimi Patris nostri Benedicti raptum, (l) quando extrâ mundum elevatus, quasi sub uno Solis radio, universum mundum collectum conspexit. Disserunt de hæc profundissimè Thomas à Jesu, (m) & latè Sandæus (n) atque hanc existimo elegantissimè describi ab Augustino libro nono suarum confessionum, in colloquio habito cum Matre de Regno cælorum.

3. Plures itaque, & diversi sunt gradus contemplationis, quamvis ipsa una sit, nec facile possunt certo numero comprehendi. Multis enim modis animæ contemplanti se communicat Deus, & spiritus ejus ubi vult spirat, & quando vult, & quomodo vult. Et quis poterit sensum ejus assequi, aut quis audebit terminum ponere ejus admirandis operationibus? Ideo à viris Theodidactis horum sublimium mysteriorum explicatio petenda est, quibus Deus, mirabilis in Sanctis suis, incerta & occulta sapientiæ suæ manifestavit.

Richardus Victorinus (o) sex genera contemplationis enumerat, quæ doctè, copiosè, & eleganter explanat toto opere de gratiâ Contemplationis. Primum, inquit, est in imaginatione, secundum solam imaginationem. Secundum in imagi-

(i) Th. à Jesu de Contempl. l. 5. c. 4. (k) Dionys. epist. 5. ad Dorotheum. (l) Gregor. 2. Dialog. c. 35. (m) Th. à Jesu de contempl. 6. (n) Sandæus myst. Th. l. 1. comm. 14. (o) Richard lib. 1. de gratiâ contempl. cap. 6.

imaginatione, secundum rationem. Tertium in ratione, secundum imaginationem. Quartum in ratione, secundum rationem. Quintum est supra, sed non præter rationem. Sextum supra rationem, & præter rationem. Duo itaque sunt in imaginatione, duo in ratione, duo in intelligentiâ. Ubi notandum, rationem distingui ab intelligentiâ, quod, qualiter intelligendum sit, infra explicabitur. Hos gradus aliter ordinat Auctor libri de spiritu & animâ, & post eum Seraphicus Bonaventura. (p)

D. Thomas (q) secutus Dionysium (r) tres gradus contemplationis distinguit juxta triplicem differentiam motus localis, circularis scilicet, recti, & obliqui. Anima enim quasi circulariter movetur contemplando sensibilia, & ex his ad seipsam perveniendo. Movetur rectè, ascendendo à se ad substantiam separatam. Obliquè, cum ad divinam veritatem contemplandam elevatur.

Jacobus Alvarez (f) omnia complectens, quæ Sancti Patres, & viri spirituales de hæc re tradiderunt, quindecim nomina ad contemplationem pertinentia, quasi totidem ejus gradus explanat, & Sanctorum sententiis confirmat. Nominatio, explicatio apud ipsum utilius legetur. Sunt autem ista. Intuitio veritatis, successus animæ ad interiora, silentium spirituale, quies, unio, auditio loquelæ Dei, somnus spiritualis, ecstasis, raptus, Christi & Sanctorum apparitio corporalis, eorundem apparitio imaginaria, visio intellectualis, visio Dei in caligine, admirabilis visio Dei disjectâ caligine, visio clara & intuitiva Dei, quæ licet propria sit Beatorum in cœlo; fuit tamen, ut probabiliter quidam Theologi docent, quibusdam sanctissimis viris etiam in hæc vitâ concessa.

Thomas à Jesu, Angelorum immixtus choris, tres eorum Hierarchias & cujusque Hierarchiæ triplicem ordinem menti humanæ applicans, tres contemplantium Hierarchias in novem gradus distinctas constituit. Prima in imaginatione potissimum residet, secunda in intellectu, tertia in apice mentis. Prima à rerum sensibilibus cognitione ad invisibilium contemplationem nos ducit. Primus ejus gradus in mundi hujus visibilis speculatione & admiratione consistit. Secundus Scripturæ sacræ intimos sensus

profundè scrutatur. Tertius circâ Verbi incarnationem & omnia Christi mysteria occupatur; in ipso enim sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi. Secunda Hierarchia rerum invisibilium intuitu ad superna elevat mentem, ipsamque Deum ut unum, & trinum intuetur. Primus gradus docet nos ad Deum ascendere per suæ imaginis, animæ scilicet rationalis, contemplationem, secundum dona naturalia & gratuita, & finem ejus, qui est gloria cœlestis, ac felicitas Beatorum. Secundus relictis creaturis ipsum Deum ejusque attributa contempletur. Tertius transit ab unitate Dei ad sanctissimam Trinitatem. Tertia Hierarchia per negationes ad Deum affurgit, & divinam caliginem ingreditur. Primus ipsius gradus est pura contemplatio sine phantasmatum admixtione. Secundus contemplatio Dei in caligine. Tertius unio mystica cum Deo.

Victor Gelenius Trevirensis summam practicam mysticæ Theologiæ in duas partes digestam conscripsit, ediditque Colonia anno hujus sæculi quadragesimo sexto: in quâ septem mysticos status accuratissimè describit, per quos successivè transit anima, antequam perveniat ad culmen sanctitatis. Primus est status meditationis. Secundus aspirationis. Tertius contemplationis modi affirmativi & negativi. Et hi tres modo activo, humano, & naturali procedunt; quamvis principio supernaturali innitantur, nec careant aliquando divinis perceptionibus. Reliqui verò status ad modum operandi supernaturalem spectant, nec debet aliquis à Deo non vocatus temerè ad eos transire: sunt enim hæc mystica & secretissima Dei dona, quæ nemo novit, nisi qui accipit; nec accipit, nisi qui desiderat, nec desiderat, nisi quem ignis Spiritus sancti inflammat. Est igitur quartus status privationis rigorosæ, quo disponitur anima ad status supernaturales, & idèd mediis censetur esse inter status naturales, & supernaturales; tanquam dispositio necessaria ad modum operandi supernaturaliter. In eo cessant discursus & conversio ad phantasmata: anima omnino expeditur, & depuratur à modo operandi humano & naturali: spoliatur omni solatio, omnibus externis exercitiis, omni sensibili consolatione: omnes potentiæ in fundo animæ commorantur languentes, ac desolatæ: deficit & obscuratur vivacitas intellectus: actus virtutum essentiali modo exercentur: nulla hic læticia, sed tormentum inexplicabile. Dicant quid sit, qui experti sunt. Doctor melli-

(p) Bonav. itin. 3. eternit. dist. 4. art. 3. (q) D. Thom. 2. 2. qu. 180. art. 6. (r) Dion. c. 4. de div. nomimb. (f) Alvarez. 10. 3. lib. 5. p. 3.

mellifluus (r) comparat hunc statum morti spiritali, quam vocat mortem Angelorum. Rusbrochius (u) divini spiritus & nostri concertationem appellat, & quandam desperationem: Taulerus (x) pressuram internam: Harpius (y) languorem infernalem, & divisionem animæ ac spiritus: Barbanfonsius (z) item divisionem naturæ ac spiritus: Maria Vela sanctimonialis Cisterciensis (1) terribile martyrium: B. Catharina Genuefis (2) horribile & indicibile tormentum. Johannes à Cruce (3) sub noctis obscuræ simbolo eum pingit, & purgatorio assimilat. Thomas à Jesu (4) purgatorium quoque esse dicit in viâ contingens. B. Angela de Fulgineo (5) maluisset in inferno esse, quàm talem privationem sustinere, quæ in ipsa mirabilis fuit. Seraphica Virgo Teresia (6) quid pateretur in hac pressurâ constituta, ipsa enarrat in vitâ, & scriptis suis. Alia aliorum effata prætermitto, & transeo ad alium statum. Hic est quintus, & dicitur status mysticæ unionis, quandò à pressurâ rigidæ privationis respirans anima incipit reviviscere, & spe interioris perceptionis erecta lumen & amorem suscipit, in libertatem spiritus paulatim transit; & quanto amplius ascendit, tantò facilius capacitatem spiritus erigit ad superiora, donec à Deo sursum tracta perveniat ad felicissimam cum ipso unionem. Sextus est status Transformationis per donum Sapientiæ, per quam intelligimus, non substantialem Transformationem. Absit, ut consentiamus errori jam pridem damnato, quòd quidam opinati sunt, animam hominis à proprio esse definire, & in ipsam Dei essentiam transire: sed arctissimam unionem cum summo bono, qua Mysticus divinæ consors naturæ factus modo perfectissimo, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem tanquam à Domini spiritu, ita ut in ejusmodi felicitate perfecta ratio mysticæ possessionis inveniatur. Hujus Transformationis duplex est modus: unus quo ex alto ad inferiora descendere dicitur; alter, quo ab inferioribus ad superiora

ascendit. *Charitas enim*, ut verbis utar S. Bonaventuræ, (7) *ad superiora ascendit, ut in eis requiescat; ad inferiora tendit, ut ea ad se reducat: sursum movetur, ut illic maneat; deorsum, ut redeat.* Porro hic anima silentii mystici quietam fruitionem adipiscitur, quousque spiritum suum supra se in alto videat. Licet enim in statu unionis supremas spiritus fruitiones experiatur, nondum tamen plenam requiem & appetitus satisfactionem consecuta est; quia frequenter reincident in carentiam & cessationem unionis: in hoc autem statu nullam patitur distractionum molestiam; nullam passionum inordinationem, nullam gaudii spiritualis interruptionem. Septimus denique status est Sanctorum militantis Ecclesiæ, quandò anima abundantiori gratiâ, vitæ eximiâ sanctitate, dono miraculorum, aliisque gratiis, quas gratis datas vocant, à Deo illustratur. Hujus autem status ecstases, raptus, & alias mirabiles operationes revereri oportet & admirari, non æmulari.

4. Hi sunt gradus & status vitæ contemplativæ, quos, Deo auspice, majori quàm potui claritate & brevitate explicare conatus sum: à suis enim Auctoribus fusius & obscurius describuntur. Quæ verò ex præfatis divisionibus præferri debeat, non est meum deffinire. Hoc solum admoneo, quod Richardus gradus distinxit in ordine ad potentias; quarum ministerio Anima contemplatur. Angelicus doctor modum respexit operandi. Jacobus Alvarez non tam gradus recenset, quàm effectus & proprietates contemplationis. Thomas à Jesu in primâ & mediâ Hierarchiâ omnia objecta complectitur, circa quæ versatur contemplatio: in tertiâ modum tradit, quo anima suum primarium objectum perfectius contemplando attingere potest. Tandem Victor Gelenius non gradus contemplationis, sed vitæ mysticæ & contemplativæ varios status sibi invicem succedentes describit, methodum servans & ordinem, quo solet Anima ab infimis ad suprema per media progredi. Legimus quidem, aliquem nonnunquam extitisse, qui ab infimo statu ad supremum sine medio pertractus fuit: sed hæc privilegia singularia sunt, quæ Deus omnipotens, quandò vult, operatur: quæ nec trahere in consequentiam licet, nec curiosè perscrutari. Sapientia Dei infinita est, justissima providentia, judicium ejus abyssus multa. Aliquando imperfectis gratiam contemplationis largitur, quam perfectis

R negat

(r) Bern. serm. 52. in Cant. (u) Rusbroch de orn. spirit. nuptiar. l. 2. c. 59. & seq. (x) Tauler. serm. 1. Domin. 15. post Pentec. (y) Harpius l. 3. c. 13. (z) Barbanfons. semit. occult. p. 2. c. 19. & 11. (1) Vita Maria Vela p. 2. c. 43. (2) Catharina Genuefis. Dialogi. c. 2. (3) Johan. à Cruce passim in Ascen. mont. Camm. (4) Th. à Jesu de orat. ms. l. 4. c. 19. (5) Angela de Fulgineo vita c. 19. (6) Teresia vita c. 25. & mansione 6. c. 1.

(7) Bonav. 4. itin. atern. dist. 5. art. 3.

negat: & uni dedit quinque talenta, alii unum. Dicam cum Augustino: (8) *Nemo venit ad Deum, nisi tractus. Non traberis? ora ut traharis. Quare autem illum trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare.* Si Dei beneficio ad sublimiora evehctus es, custodi thesaurum tuum cum humilitate, & gratiarum actione: si relictus es in gradu inferiori, cave tepiditatem, & negligentiam; & te perfectius semper exerce in meditatione & aspirationibus; nam ut docet Johannes Abbas apud Cassianum: (9) *Melius est devotum in minoribus, quam indevotum in majoribus professionibus inveniri.*

5. Libet autem hic quætere, & obstupescere, unde proveniat, tam exiguum esse numerum incumbentium mysticæ Theologiæ & contemplationi cum sint tamen innumeri viri pii & religiosi, divinæ gratiæ consortes, & donis Spiritus sancti præditi: crescitque admiratio expensaratione habitus, qui quod nobilior est, eò majorem confert potentiæ operandi facilitatem. Cum sit ergo in omnibus justis habitus sapientiæ, quæ est donum Spiritus sancti, cur è tot millibus vix unus reperitur rerum divinarum contemplator? Profectò mirum est hoc, & possumus cum Propheta (10) plorare & dicere, *Vie Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad solemnitatem.* Hujus rei causas subtilius indagare, majoris otii, & voluminis foret. Nonnullas breviter attingam. Calaguritanus, (11) qui hoc dubium proponit, causam potissimam esse putat, non serio vitare leviores culpas, nec perennem cordis alere puritatem: si enim hæc exquireretur, in cordibus puris facilè divina cerneretur imago. Hæc ille verissimè, nam & sapientes Ethnici hanc veritatem cognoverunt. Hierocles (12) tunc hominem posse fieri divinum ait, cum exuerit quicquid humanum est. Musonius apud Aristidem, (13) *Ejice, inquit, quod est in animâ mortuum, & Deum agnosces.* Plato mentem à corpore separandam asserit, ut Deo jungatur. Alii causam rejiciunt in naturalem corporis, & temperamenti dispositionem, ratione cujus nonnulli ad mysticas functiones inepti sunt: nam teste Magno Gregorio (14) sunt quidam ita inquieti, ut sedere cum Maria ad pedes Christi minimè valeant. Sed ut observat sanctæ

memoriæ Episcopus Genevensis (15) debent, qui sunt hujusmodi, naturam vincere ope divinæ gratiæ, quæ omnibus invocantibus adest, & volenti nihil difficile. Ludovicus à Ponte (16) aliam assignat rationem, singularem Dei providentiam in Ecclesiæ gubernatione, in quâ diversa officia & gradus sunt. Quare debet unusquisque suam attendere vocationem, & invitantis vocem sequi, omnia removendo impedimenta. Præclare Bernardus, (17) *Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed justius forsitan ipsa sibi queritur gratia deesse nonnullos. Nempe res cordis est gratia devotionis ista quam querimus, & hoc munere ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere.*

6. Quòd si loquamur non simpliciter de contemplatione, sed de transitu à modo operandi humano, & naturali ad divinum & supernaturalem; advertendum est, non nisi post longam & durissimam probationem, quam in statu privationis supra descripto anima experitur, à Deo concedi, quâ de re mysticum admonere placuit, ne diutino labore pertæsus animum despondeat, & à cepto itinere retrocedat. Et ne videat temerè loqui, adfero exempla. Ubertinus de Casali (18) quatuordecim annis laboravit, priusquam introduci ad intimam perfectionem mereretur. S. Teresa (19) octodecim annis intolerabiles angustias passa est. S. Franciscus (20) per biennium gravissimo morore tabescebat. B. Clara de Monte Falco (21) quindecim annos huic privationi impendit. B. Catharina Genuensis martyrium suum in suo dialogo ipsa describit. Altera Catharina Bononiensis (22) per quinque annos valdè desolata fuit, & à Dæmonibus exagitata. Maria Ægyptiaca (23) septemdecim annis afflictâ ad purum decoxit scoriâ suam. B. Maria Magdalena de Pazzi (24) per annos quinque, & deinde per alios sexdecim tantam ariditatem passa est, ut videretur à Deo derelicta. B. Henricus Suso (25) per decennium divinâ caruit consolatione. Balthasar Alvarez (26) vir eximie sanctitatis è Societate Jesu

(8) *August. tr. 26. in Joh. ar.* (9) *Cassianus coll. 19. c. 3.* (10) *Thren. 1. 4.* (11) *Johann. à Jesu Maria myst. Theol. c. 3.* (12) *Hierocles in titio Carminum Pythag.* (13) *Aristides 6. sacrorum sermonum to. 1.* (14) *Greg. 6. moral. c. 17.*

(15) *Sales de div. amore lib. 12. c. 1.* (16) *Ponte Ducis spirit. tr. 3. cap. 2.* (17) *Bern. in titio serm. de triplici custodia.* (18) *Ubertinus de Casali Arb. vita prolog. 1.* (19) *Teresa vita sua cap. 30.* (20) *Chronic. Minor p. lib. 1. c. 59.* (21) *Harpagus lib. 2. p. 5. collar. 3. in fine.* (22) *Cathar. Bononien. l. de 7. armis.* (23) *In vitis Patrum lib. 1.* (24) *In vita ipsius.* (25) *Henr. Suso vita sua cap. 23. & 32.* (26) *Lud. Ponte in vita Balth. Alvarez. c. 2. & 13.*

Jesu non nisi post sexdecim annos in vitam mysticam cum tenebris & labore decursos divinæ lucis adeptus est illustrationem. Thomas à Jesu (27) annis plusquam viginti laborans percipere non potuit, quid sit unio animæ cum Deo, donec tandem divina bonitas ei revelavit. Quod si in viridi hæc facta sunt, in arido quid fiet? Animo igitur infracto in viâ Domini perseverare oportet, & ab ejus disciplinâ non deficere, quia ut ait B. Laurentius Justinianus, (28) in bono occupatos non derelinquit, illosque ex insperato, & in nesciente caligine visitare consuevit. D. Bernardus (29) usque ad finem vitæ hanc spem, & patientiam extendit, sic enim ait: *Mulli totâ vitâ suâ ad hoc tendunt, & nunquam peritendum: quibus tamen, si piè, & perseveranter conati sunt, statim ut de corpore exeunt, redditur quod in hac vitâ dispensatoriè est negatum: illuc perducente eos solâ gratiâ, quo prius utebantur ipsi cum gratiâ, ut consummati in brevi, expleant tempora multa.*

7. Defino, si prius explicavero, quod ante promisi, animæ scilicet & potentiarum ejus divisionem secundum Mysticos: Marius Victorinus Afer (30) duas distinguit animas in homine, duas mentes, duplicem rationem cœlestem & hylicam. Constat enim homo duplici naturâ corporali & spirituali, & idè duplices debet habere operationes corporales, & spirituales; quarum ordinem & directionem in proprium finem respicientes Mystici hominem animale & spirituale distinguunt, non per substantiam, sed per meriti qualitatem, ut loquitur Paulinus Aquilensis. (31) Animæ vires sive potentias in Ordine ad contemplationem sex esse statuit Seraphicus Bonaventura, (32) nempe sensum, imaginationem, rationem, intellectum, intelligentiam, & apicem mentis, sive synderesis scintillam. Afferunt quidem Philosophi, rationem, intellectum, & intelligentiam non esse diversas potentias; non tamen negant esse diversos actus, sive gradus intellectus. Nam vis intellectiva, in quantum est discursiva, dicitur ratio: in quantum est simpliciter intuitiva, dicitur intellectus: in quantum est Divinitatis contempla-

tiva per simplicem apprehensionem, dicitur intelligentia, quod optimè Richardus (33) observat. Synderesis verò, quæ est habitus rationis practicæ animæ concreatus, quo prima principia in operabilibus naturaliter cognoscit, meritò à Mysticis apex mentis nuncupatur, & scintilla rationis sive intelligentiæ, quia per eam fortitur anima quandam respectum ad Deum immediatum, quo capax est ab ipso immediatè tangi & irradiari: & quia semper nata est in superioribus figi, & ad divina elevari: illustratque animam splendore cognitionis, & ardore inclinationis ad bonum eam succendit. Hæc ad mentem Bonaventuræ. Alii aliter procedunt. Animam vocant secundum operationes partis sensitivæ & appetitivæ: spiritum quoad vires rationales. Mens vel apex spiritus est nudus ac Deiformis animæ fundus, id est simplex animæ essentia imagine Dei insignita. Per fundum autem intelligo animæ nostræ *higemonicum*, seu principem partem, ut voce utar Stoicorum, aliter tamen quam ipsi intelligant. Concipio enim animam tanquam vas quoddam lucidum, capax omnium illuminationum, & umbrarum à rebus quibuscunque provenientium. Sicut autem infimum vasis fundus vocatur omnia superinfusa sustentans ac retinens: ita princeps nostri pars, seu apex mentis idem sortitur nomen. Et sicut fundus eò magis absconditur, quò magis repletur corporibus densis: ita anima eò minus divinam percipit irradiationem, quò crassiores species rerum terrenarum Dei illustrationi superinfundit. Cunctis verò imaginibus creaturarum evacuatis, simplex dumtaxat, & amabilis Dei vultus in fundo animæ apparebit. De hoc fundo plura Taulerus, & alii Mystici passim. Ejus quoque mentionem facit S. Diadochus Photicensis Episcopus, (34) qui vixisse creditur circà finem quarti sæculi, quod notare volui, ne quis hanc vocem novitatis incuset.

8. Quoniam autem huc perveni, & hanc brevem *Isagogem* mysticæ Theologiæ, Deo duce, conscripsi; jam ad praxim Aspirantium descendendum est, si prius hymnum eccitæro, quo & gratias primæ omnium causæ agam, & vires postulem ad ea quæ desunt perficienda.

R 2

O Fons

(27) Th. à Jesu in *praf. lib. de orat. infusa*. (28) Laur. Justinianus de triumphali Christi agone c. 17. (29) Bern. ser. 3. de Circumcis. (30) Mar. Victor. in *si. lib. 1. adv. Arium*. (31) Paulinus Aquilensis. in libello adv. Felicem Urgelitanum, & Elipantum Tolosanum episcopos. (32) Bonav. *itinerar. mentis in Deum* c. 1.

(33) Richard. 1. de *Contempl.* c. 9. (34) Diadoc. de *perfect.* c. 26. & 33.

O Fons decori luminis, (35)

O lux serena siderum,
Ignis Deus purissime,
Vigor perennis cordium.

Te voce semper, te prece,
Te mente gratâ, vindicem
Meæ salutis concinam,
A Sole Eoo ad Hesperum.

Tu spes mihi, tu præmium,
Tu portus es fiducia:
Te fretus uno pertuli
Sortis procellam turbidæ.

Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ,
Repenitè fulgens, vim procul
Abesse iussit Tartari.

Salve supernum incendium,
Clarumque mentium iubar:
Ad te reverter, supplicem
Voca per ignes mysticos.

Descende flamma, illabere
Cælorum ab arce fulgida,
Injunde cæno pectori
De fonte lucis lumina.

Cor, ossa, fibras concrema,
Venas, medullas, viscera,
Ipsamque mentem, ac spiritum,
Ut totus ardeam tibi.

O fors beata, ô gaudium,
Coniuncta cum mens Numini,
Et immemor rerum omnium,
Te diliget perenniter.

Summo Parenti Cælitum,
Natoque, & almo Flamini
Sit laus, decusque perpetim
Nunc & per omne sæculum.

C A P U T X I.

Gemitus animæ penitentis pro Incipientibus.

QUAMVIS expertis difficilè non sit, propriis motibus ad Deum assurgere, possitque unusquisque ex pharetrâ sui cordis sagittas orationum depromere; ne his tamen deficientibus pius Asceta aridus reperiatur, defectuive lignorum mysticus ignis in arâ cordis extingatur: ex scripturâ, & Sanctis Patribus sylvulam

(35) Ex libello meorum Carminum novam impresso.

Aspirationum collegi, pro triplici statu Incipientium, Proficientium, & perfectorum; in quarum usu & praxi quid servandum sit, jam supra explicatum est. Habes hinc eas in varias decades distributas, quò facilis valeant memoriæ mandari: cui studio aliquot dies tribuendi sunt. Quid enim prodest multas Aspiraciones in libello descriptas habere, nisi etiam memoriæ inscripta, imò & insculpta sint, ut in promptu habeantur omni horâ, & memento! Propono autem primo loco gemitus animæ penitentis, naturæ, & doctrinæ ordinem sequutus: quia, ut perveniamus ad id quod nondum sumus, purgare primò id quod sumus, & lacrymis eluere debemus.

DECAS. I.

1. **D**omine Deus meus, ego vilissimus sum peccator; indignus planè, quem terra sustineat. Miserere mei, & salva me.

2. Domine, qui es summum bonum meum, quàm longè per peccatum recessi à te, & habito in regione hâc longinquâ miseriarum, ubi perdi di me.

3. Pater amantissime, peccavi in cælum & coram te, verè non sum dignus vocari filius tuus, fac me obsecro sicut unum de mercenariis tuis.

4. O quàm pœnitet me peccasse, dulcissime Deus, quàm pœnitet me, quòd legem tuam transgressus sum: amplius lava me ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

5. Domine Deus meus detestor peccata mea, abominor universa flagitia mea, confiteor ingratitude meam, & confugio ad aram misericordiæ tuæ.

6. Ablue me Christe Jesu pretioso sanguine tuo, & munda me ab omni peccato.

7. Sana Domine animam meam peccatis vulneratam, unge oleo gratiæ tuæ cicatrices delictorum meorum, ne quaeso despicias me.

8. Domine Deus piissime, ab hâc horâ nunquam transgrediar legem tuam, nunquam amplius consentire volo in aliquod peccatum: malo incurrere omnem pœnam, omnem infamiam, atque ipsam mortem, quàm deinceps peccare.

9. O Pater amantissime, da mihi ut faciam fructus dignos pœnitentiæ, & puniam delicta mea debitâ castigatione.

10. Erravi sicut ovis quæ perierat, audio tamen